

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

АВТОМАТИЗОВАНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В ПРОКАТНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна загальноуніверситетського каталогу
Коди та назви спеціальностей, для яких пропонується навчальна дисципліна	G3 – Електрична інженерія G4 - Енерговиробництво G6 - Інформаційно-вимірвальні технології G8 - Матеріалознавство G9 - Прикладна механіка G10 - Металургія G11 - Машинобудування
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС
Терміни вивчення дисципліни	7 семестр (другий півсеместр)
Назва кафедри, яка викладає дисципліну	Автоматизації виробничих процесів (АВП)
Мова викладання	Українська

Лектор (викладач)

Професор кафедри АВП
канд. техн. наук
Потап Олег Юхимович

E-mail: o.y.potap@ust.edu.ua

<https://nmetau.edu.ua/ua/mdiv/i2021/p-2/e767>

просп. Науки, 4, кімн. 150

Передумови вивчення дисципліни	Базові знання з автоматизації виробничих процесів, опановані при вивченні відповідних обов'язкових навчальних дисциплін
Мета навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти базових компетентностей щодо експлуатації та аналізу роботи систем автоматизації в прокатному виробництві на основі аналізу відповідних об'єктів автоматизації та розуміння процесів, що в них відбуваються
Очікувані результати навчання	ОРН1. Аналізувати процес поздовжньої прокатки у прокатній клітці та між клітьовий проміжок безперервного прокатного стана як об'єкти автоматизації з визначенням основних технологічних збурень та найбільш ефективних керуючих впливів. ОРН2. Аналізувати ефективність систем автоматичного регулювання вертикального розміру прокату на станах гарячої та холодної прокатки, спираючись на розуміння їх принципу дії та виходячи з умов їх застосування.

Очікувані результати навчання	ОРН3. Аналізувати ефективність систем автоматичного управління швидкісним режимом прокатки на безперервних станах, виходячи з обґрунтованих вимог до їх якості та швидкодії, спираючись на розуміння їх принципу дії.
	ОРН4. Формулювати задачі автоматизації допоміжним обладнанням прокатних цехів, виходячи з розуміння впливу технологічних факторів на його роботу.

Види та обсяг навчальної діяльності в академічних годинах

Денна форма освіти

Види навчальної діяльності	Усього	Семестри / чверті	
		7	
		1	2
Усього годин за навчальним планом	120	-	120
у тому числі:			
Аудиторні заняття	40	-	40
– лекції	24	-	24
– лабораторні роботи	16	-	16
– практичні заняття	-	-	-
Самостійна робота	80	-	80
– підготовка до аудиторних занять	20	-	20
– виконання та захист індивідуальних завдань	-	-	-
– підготовка та складання екзаменів	-	-	-
– підготовка та складання контрольних робіт	24	-	24
– опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях	36	-	36
Форма семестрового контролю			Диф. залік

Заочна форма освіти

Види навчальної діяльності	Усього	Семестр
		7
Усього годин за навчальним планом	120	120
у тому числі:		
Аудиторні заняття	8	8
– лекції	2	2
– лабораторні роботи	6	6
– практичні заняття	–	–
Самостійна робота	112	112
– підготовка до аудиторних занять	4	4
– виконання та захист індивідуальних завдань	12	12
– опрацювання навчального матеріалу	72	72
– підготовка та складання екзаменів	–	–
– підготовка та складання контрольних робіт	24	24
Форма семестрового контролю		Диф. залік

Зміст дисципліни	Розділ 1. Процес поздовжньої прокатки як об'єкт автоматизації Розділ 2. Автоматичне регулювання вертикального розміру прокату Розділ 3. Автоматизація швидкісного режиму при безперервній прокатці Розділ 4. Автоматизація допоміжних технологічних операцій на прокатних станах
Контрольні заходи та критерії оцінювання	Оцінювання розділів 1–4 здійснюється за 12-бальною шкалою за результатами контрольної роботи у тестовій формі. Формою семестрового контролю з дисципліни є диференційований залік. Семестрова оцінка визначається як середнє арифметичне оцінок з розділів 1-4 з подальшим переведенням до 100-бальної шкали за визначеною методикою.
Політика викладання	Необхідною умовою отримання позитивної оцінки кожного розділу є відпрацювання відповідних лабораторних робіт. Необхідною умовою отримання позитивної семестрової оцінки з дисципліни за заочною формою навчання є зарахування індивідуального завдання, за яке відповідно до затверджених критеріїв виставляється оцінка «зараховано» / «не зараховано». Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни дорівнює семестровій. Оскарження процедури та результатів оцінювання розділів та семестрового оцінювання з боку здобувачів освіти здійснюється у порядку, передбаченому «Положенням про організацію освітнього процесу в УДУНТ». Порушення академічної доброчесності з боку здобувачів освіти, які, зокрема, можуть полягати у користуванні сторонніми джерелами інформації на контрольних заходах та фабрикації результатів досліджень, що здійснюються під час виконання лабораторних робіт, тягнуть відповідальність у вигляді повторного виконання завдань та повторного проходження процедури оцінювання.
Засоби навчання	Навчальний процес передбачає використання мультимедійного комплексу для проведення лекцій та лабораторних занять, комп'ютерних робочих місць та прикладного програмного забезпечення: MATLAB-Simulink для проведення лабораторних робіт та виконання індивідуального завдання з дослідження систем автоматизації прокатного виробництва.

Навчально-методичне забезпечення	Основна література: 1. Потап О.Ю. Автоматичне регулювання вертикального розміру прокату: Конспект лекцій. Дніпро: НМетАУ. 2022. 21 с. 2. Потап О.Ю. Автоматизація швидкісного режиму при неперервній прокатці: Конспект лекцій. Дніпро: НМетАУ. 2022. 48 с. 3. Автоматизація технологічних процесів на дрібносортих прокатних станах: монографія/ Бешта О.С., Куваєв В.М., Потап О.Ю., Єгоров О.П. Дніпропетровськ: Журфонд. 2014. 283 с. 4. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «Автоматизація технологічних процесів та виробництв» (Модуль 11. Автоматичне регулювання вертикального розміру прокату)/ укл.: О.Ю. Потап. Дніпро: НМетАУ. 2022. 24 с. Допоміжна література: 5. Щербина Г. С., Потап О. Ю., Єгоров О. П. Автоматизація виробничих процесів. Принципи побудови систем автоматизації: Навч. посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2008. 48 с 6. Моделирование системы управления толщиной полосы непрерывного широкополосного стана горячей прокатки: Учеб. пособие/ А.П. Егоров, В.С. Егоров, М.И. Ханин, В.Б. Зворыкин, О.Е. Потап. Днепропетровск: ИПК МК, 2000. 76 с. 7. Грудев А.П., Машкин Л.Ф., Ханин М.И. Технология прокатного производства: Учебник для вузов. М.: Металлургия. 1994. 656 с.

Ухвалено на засіданні кафедри автоматизації виробничих процесів
(Протокол № 12 від 30.06.2025 р.)

Зав. кафедри

Марія РИБАЛЬЧЕНКО